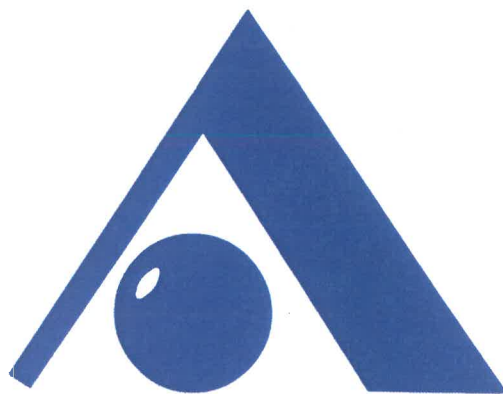

BESZÁMOLÓ

**a Külső-Ferencvárosi Utcai
Gondozó Szolgálat
2018. évi tevékenységéről**

MENHELY ALAPÍTVÁNY

Utcai Gondozó Szolgálatunk több mint tíz éve végez utcai szociális munkát Külső-Ferencváros közterületein. Ellátási területünk határai: az Üllői út, Határ út, Soroksári út és Vágóhid utcák által határolt terület. Utcai Szolgálatunk két utcai szociális munkással, heti öt napon, napi hat órában terepen végzi az utcai munkát, ami magában foglalja a téli időszakra előírt 18 és 22 óra közötti munkavégzést is. A működés alapvető finanszírozási feltételeit a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság biztosítja évente, a 2011. évtől elnyert pályázati támogatás segítségével, (összege 6.500 eFt/év), évenkénti beszámolási kötelezettség és a legalább kétévenkénti Magyar Államkincstári ellenőrzés mellett.

A Ferencvárosi Önkormányzattal, a kerületi utcai munka végzésének támogatása tárgyában 2008-ban megkötött határozatlan idejű Közszolgáltatási Szerződés évente 1. 105 eFt támogatási összeget biztosít szolgálatunknak. A 2018-as évben az utcai szociális munka személyi feltételeinek biztosításához (bér és járuléka) használtuk fel a támogatást.

A Budapest Főváros Kormányhivatala 2018.08.22-én kelt végzésében - amelyet egy helyszíni vizsgálat előzött meg - a jogszabályoknak megfelelő működést állapított meg.

Szakmai programunk alapelve, hogy az utcai gondozó szolgálat tevékenysége nem az utcai lét komfortosítását szolgálja, hanem annak átmenetivé tételét. Az utcai lét embertelen, megalázó, kiszolgáltatott állapot, mely veszélyezteti az érintettek mentális és fizikai épségét, így elsődleges feladatunk, hogy a szociális munka eszköztárát felhasználva megszüntetésén dolgozzunk. Az 1/2000-es SzCsM. rendelet 104. §-ban meghatározott - megkeresés, tanácsadás, gondozás, esetkezelés és szállítás – szolgáltatási elemeket utcai szolgálatunk biztosítja.

Ügyfeinkkel közösen egyéni gondozási tervet készítünk. Ezekben az adott ügyfél fizikai-mentális állapotához igazodó, reális, de az utcai lét felszámolása irányába mutató célt/célokat tűzünk ki. Ez akár egy hiányzó irat beszerzésétől a családhoz való hazaköltözésen keresztül bármi lehet. Az esetkezelésekhez alapítványunk összes erő forrása (Práter Utcai Nappali Melegedő lakhatási és munkavállalási támogatása, KHEK pályázat, a Vajdahunyad utcai menedékhelyünk, a Kürt utcai Nappali Melegedő „Úton” programja, stb.) igénybe vehető. Az ügyfelek helyzetének rendezéséhez a Diszpécser Szolgálat segítségével fővárosi ellátórendszer teljes szolgáltatási spektrumát használjuk, de kiemelt figyelmet fordítunk az intézményrendszeren kívüli elhelyezési lehetőségek felkutatására, illetve az egyéni életutakból következő, személyre szabott megoldások megtalálására.

Ennek a munkának alapvető feltétele a kizárólag erre a célra használható és az Alapítvány tulajdonában levő gépkocsi, amely az azonnali szállítási helyzetek gyors megoldása mellett az egyes esetek rugalmas kezelését is lehetővé teszi. Több, úgynevezett „fix” helyszínünk is van, ahol huzamosabb ideig élnek emberek, ezek nehezebben megközelíthető, általában zöldterületeken vannak. 2018-ban sikeresen pályáztunk az SZGYF által utcai szolgálatok fejlesztésére kiírt pályázatán, így áprilistól egy új Dacia Dokker típusú gépkocsi segíti munkánkat. A fertőtleníthetőség érdekében a hátsó üléseket könnyen tisztítható műbőr huzattal láttuk el, így a nagyon problémás szállításokat is meg tudjuk oldani. A gépkocsi méretéből adódóan akár kerekesszékes ember szállítása is lehetséges.

Ha a rendszeresen látogatott, de motiválatlan ember elhelyezésében együttműködést mutat, akkor a megfelelő intézménybe tudjuk szállítani illetve a munkához szükséges egyéb tárgyi eszközöket is ezzel tudjuk szállítani (élelmiszerek, takarók, tea stb.). Az utcai munkához szükséges felszereléseket magunk szerezzük be, illetve adományként kapjuk. Az utcán élők részére szükség esetén teát, gyógyszert, a

takarót, hálósákat stb. tudunk biztosítani. A megfelelő higiénés feltételeknek eleget téve az autóban különböző fertőtlenítő szereket, fóliát stb. tartunk.

Az utcai munka háttérintézménye, a Práter utcai Nappali Melegedő. Az intézmény biztosítja a működéshez szükséges egyéb feltételeket (megbeszélések, iratbeszerzések, ügyintézés, tisztálkodó helyiségek, stb.). A munkavégzéshez egy erre a célra kifejlesztett számítógépes programot használunk, amelybe minden fontos információt fölviszünk, a szükséges adatokat rögzítjük és tartalmaz egy gondozási lapot is, amely egyénre szabottan tartalmazhat minden eddig történt és várható intézkedést.

Utcai szociális munkásaink a terület bejárásai illetve a Regionális Diszpécser Szolgálat bejelentései alapján kutatják fel a hajléktalan embereket, a Diszpécser Szolgálattal az együttműködés részletei szerződéses formában is rögzítettek, de együttműködünk más szervezetekkel is, pl. a közterület felügyelettel, illetve a lakossággal is. A fővárosban működő utcai szolgálatok számára szervezett, havonta megrendezésre kerülő „utca-teamen” is részt vesznek kollégáink, illetve rendszeres megbeszélések is történnek a Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálattal is.

A területnek, mint ellátási területünknek a lefedettsége utcai szociális munkánk szempontjából teljesnek mondható, a kerületben lévő általunk ismert helyszíneket legalább heti rendszerességgel tudjuk látogatni.

A Külső-Ferencvárosban egyaránt megtalálható ipari és a lakó terület, illetve megtalálható a Pilis Parkerdő Zrt kezelésében lévő belterületi erdő, rendező pályaudvar és lakótelep is. A metró megállók és

közlekedési csomópontok továbbra is a közterületen élő emberek közkedvelt tartózkodási helyei, illetve több olyan helyszínünk is van, amelynél padokon, vagy boltok, kirakatok előtt találhatóak fedél nélküliek. Több, ún. „fix” helyszínünk is van, ahol huzamosabb ideig élnek emberek, ezek nehezebben megközelíthető, általában zöldterületeken vannak. Területünk határán több forgalmas közlekedési csomópont is található (pl. Ecseri úti, Pöttyös úti, Határ úti metrómegálló) ahol időnként nagyobb számban találhatóak ott élő emberek, de számuk folyamatosan változik. A kerületben több hajléktalanellátó intézmény működik, éjszakai menedékhelyek, átmeneti szállók, nappali melegedők.

Az ellátási területen többféle típusba tartoznak a fedél nélküli emberek. Vannak természetesen a „magányos farkasok”, akik többé-kevésbé állandó helyszíneken egyedül töltik éjszakáikat, nincs állandó helyük, sokszor ott töltik éjszakáit, ahol az este éri őket. A legtöbben olyan emberek, akik élettársi vagy valamilyen közös érdeken alapuló kapcsolatban vannak és viszonylag állandó tartózkodási hellyel rendelkeznek. Helyszíneink többsége padok, épület beugrók, aluljárók, sátrak, faépítmények. A forgalmasabb csomópontokon sajnos kialakulnak változó létszámú, nagyobb csoportok is, pl. Ecseri úti metró megálló.

Ugyan elsődleges célunk ügyfeleink elhelyezése, de természetesen mindig, így a téli időszakban is vannak olyan emberek, akiknek esetében ez nem vagy csak ideiglenesen sikerül, így a leghidegebb hónapokban is közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló, fűtetlen helyiségekben élnek. Így ezekben a hónapokban fontos feladatunk a fedél nélkül élők egészségi állapotának fokozott figyelemmel kísérése, az életet, testi épséget fenyegető helyzetek kialakulásának megelőzése megfelelő tárgyi eszközök, felszerelések biztosításával.

2018-ban az utcai szolgálatunk által ismert emberek száma 244 fő volt, ami a tavalyi évhez képest jelentősebb csökkenés (2017-ben 302 fő volt). Ennek a legfőbb oka, a tavaly ősszel elfogadott életvitelszerű közterület használatának szabálysértési tilalma, amelynek életbe lépése után (2018.10.15) láthatóan és az általunk tapasztaltak alapján is kevesebb ember élt közterületen. Ugyanakkor többeknek sikerült az elsődleges munkaerő piacra belépniük, így rendszeres jövedelmet szerezniük és ezzel lakhatásukat is megoldaniuk.

2018-ban a 244 emberből, 81 emberrel először találkoztunk. Az utcán élőkkel összesen 2064 alkalommal találkoztunk, átlagosan 8 fővel egy szolgálati napon. Túlnyomórészt férfiakról beszélhetünk (68 %), többségében nem rendelkeznek semmilyen rendszeres jövedelemmel, általában gyűjtögetésből, guberálásból vagy alkalmi munkákból élnek. Többségük (52 %) 40 és 59 év között van, a 39 év alattiak (25 %) és a 60 év felettiak (23 %) kisebb arányban vannak. Összesen 17 embert szállítottunk, túlnyomó többségében hajléktalanellátó intézményekbe: éjjeli menedékhelyekre, átmeneti szállókra, egészségügyi

centrumokba, lábadozókbá illetve kritikus egészségi állapotú emberekhez pedig 8 alkalommal hívtunk mentőt.

A tavalyi évben összesen 2 263 alkalommal kaptak tőlünk valamilyen tárgyi segítséget (takaró, hálósák, élelmiszer, ruha és gyógyszer). Szorosabb kapcsolatban (legalább kéthetenkénti vagy gyakoribb találkozás), gondozásban 47 emberrel vagyunk. Közülük 26 embernél sikerült elérni az utcai életmód feladását a hajléktalan ellátó rendszer segítségével vagy egészségügyi intézményekbe.

A Ferencvárosi Családsegítő Szolgálattal, valamint a Gyermejjóléti Szolgálattal is kifejezetten jónak mondható az együttműködésünk, hiszen ők is a FESZGYI égisze alatt működnek. Természetesen az együttműködésünk ad-hoc jellegűek, annak függvényében, hogy milyen probléma merül fel egy-egy ügyfél ellátása kapcsán. A leggyakoribb érintkezési felületünk, amikor kisgyermekes szülők kerülnek a látókörünkbe, hiszen ilyenkor minden esetben azonnal Gyermekvédelmi Szolgálat közreműködését kérjük. Szerencsére évente csak egy-két ilyen probléma adódik, és azokra rendszerint valamilyen megoldást is sikerül találni. Mivel a Szolgálat háttérintézményeként működő Práter utcai Melegedő a VIII. kerületben van, a Ferencvárosban működő Új Út Szociális Egyesülettel is jó kapcsolatot ápolunk, akik nappali melegedőt működtetnek a Gubacsi úton. Sok utcán élő hajléktalan ügyfelünk tudja igénybe venni tisztálkodási, illetve étkezési szolgáltatásukat.

2018-ban 197 000 Ft támogatást kaptunk a Hajléktalanokért Közalapítvány pályázati keretéből. A program keretében ügyfeink kórházi és szállón történő elhelyezéséhez szükséges eszközöket szereztünk be (élelmiszer, kórházi csomag, BKV jegy, pizsama, papucs, tisztasági szerek, zsebrádió, elemek, stb.). Az ezekből összeállított csomagokkal az volt az elsődleges célunk, hogy megkönnyítsük ügyfeink intézményi „beilleszkedését”, hogy ők is rendelkezzenek mindazokkal az eszközökkel, tárgyakkal, amikkel egy nem utcáról kórházba vagy szállóra kerülő ember rendelkezik. A projekt beváltotta a hozzá fűzött reményeket, könnyebb volt rávenni a fedél nélkül élőket a felajánlott segítség elfogadására, ha elmondtuk nekik, mi mindent tudunk nekik adni, annak érdekében, hogy nekik ott jó legyen, illetve segítette a szolgáltatások hosszabb ideig való igénybe vételét, ha a látogatásokkor tudtuk pótolni az eszközöket.

A 2018. októberében hatályba lépő szabálysértési törvény változásával kapcsolatban elmondhatjuk, hogy az utcai szolgálatok elsődleges feladata, hogy az általuk fellelt, illetve gondozott hajléktalan emberek a számukra leginkább megfelelő ellátáshoz, szálláshoz, egyéb szolgáltatáshoz jussanak. Ezeket a célokat, törekvéseket a jogszabályváltozás érdemben nem befolyásolta. Tapasztalatunk szerint, és a várakozásokkal szemben a szállásférőhelyek kihasználtsága sem emelkedett meg ugrásszerűen a törvény hatálybalépése után, illetve a jogszabályváltozás nem befolyásolta jobban a kihasználtságot, mint a télen rendszerint beköszönő hideg időjárás.

A hajléktalanellátó rendszer, elsősorban a Fővárosi Hajléktalanügyi Konzorcium gesztor szervezetei (Menhely-Málta), valamint a BMSZKI, és a Szakminisztérium, a FÖRI koordinálása mellett rendszeresen egyeztet a rendőrséggel, annak érdekében, hogy a jogszabályba ütköző, közterület életvitelszerű használata kapcsán a rendőrség látókörébe került hajléktalan emberek elsődlegesen, a (büntetés elkerülése mellett) az ellátórendszerbe kerülhessenek.

A jogszabályváltozás következtében megvalósuló intézkedések egyik következménye az lett, hogy a frekvencián aluljárókban csökkent a hajléktalan emberek száma. Sajnos azonban az is ezen intézkedéssorozat velejárója, hogy sokan maradnak felszerelés nélkül az utcán, folyamatosan változtatva helyüket, illetve választják a rejtőzködő életmódot, ami viszont az utcai szolgálatok számára nehezít meg a kapcsolattartást, illetve sokkal kiszolgáltatottabbá teszi őket az időjárás viszontagságaival szemben.

Az ellátási területünkön fellelhető hajléktalan emberek érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk a hatóságokkal. A rendőrség rendszeresen igényli segítségünket annak érdekében, hogy minél kevesebb esetben kelljen eljárniuk az új jogszabály szellemében. Ezekben az esetekben általában információnyújtással, illetve a különböző szálláshelyekre irányításokkal tudjuk megelőzni, azt, hogy egy-egy eljárás lefolytatásra kerüljön.

Budapest, 2019. január.31.

